

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania B. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 4 grudnia 2018 r.,

zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 23 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2018 r. oddalił wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej i odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni B. Z.

Sąd odwoławczy wyjaśnił, że wyrok w sprawie został wydany w dniu 30 października 2017 r. Oddalono w nim apelację B. Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 5 lipca 2016 r., którym z kolei oddalono odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego stwierdzającej, że odwołująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę.

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczono w trybie art. 387 § 3 k.p.c. odwołującej się w dniu 28 grudnia 2017 r. Następnie, w dniu 26 lutego 2018 r.

odwołująca się, zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła skargę kasacyjną. W dniu 2 marca 2018 r. pełnomocnik odebrał osobiście wezwanie do usunięcia w nieprzekraczalnym terminie 7 dni braków wniesionej skargi kasacyjnej przez nadesłanie 3 egzemplarzy odpisu skargi z załącznikami oraz uiszczenie opłaty w wysokości 30 zł. pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Braki powyższe zostały uzupełnione po upływie wskazanego terminu w dniu 12 marca 2018 r. osobiście przez stronę odwołującą. Z kolei w dniu 20 marca 2018 r. pełnomocnik odwołującej wniósł o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych. Motywując złożony wniosek, pełnomocnik wywodził, iż do uchybienia terminu doszło bez jego winy z powodu niezdolności do pracy trwającej od 8 do 13 marca 2018 r. W załączeniu do wniosku przedstawiono zaświadczenie lekarskie z 8 marca 2018 r., wystawione przez lek. med. A. K. specjalistę chorób oczu, zgodnie z którym radca prawny L. P. z powodu ostrego alergicznego zapalenia spojówek była niezdolna do pracy wzrokowej od 8 do 13 marca 2018 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu, a w rezultacie skargę kasacyjną należało odrzucić. Sąd odwołał się do treści art. 168 § 1 i § 2 k.p.c. W kontekście tego przepisu, zdaniem Sądu Apelacyjnego, okoliczności faktyczne nie uzasadniają twierdzenia, że doszło do uprawdopodobnienia braku winy pełnomocnika w uchybieniu terminowi do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2018 r., III UZ 14/17, „profesjonalny pełnomocnik, planując dokonanie czynności procesowej (np. wniesienie środka zaskarżenia), musi uwzględnić, kierując się zwykłym doświadczeniem życiowym, że w okresie biegu terminu do jej dokonania mogą nastąpić czasowe przeszkody - wynikające ze zwykłych zdarzeń życiowych, w tym także z krótkich niedyspozycji zdrowotnych - utrudniające mu sporządzenie i wniesienie środka zaskarżenia, zwłaszcza w okresie tuż przed upływem stosownego terminu. Konieczność uwzględnienia tych przeszkód obciąża pełnomocnika zwłaszcza gdy cierpi na określone i powtarzające się, krótkotrwałe niedyspozycje zdrowotne. Gdy zaś niedyspozycja zdrowotna jest nagła i niemożliwa do przewidzenia (np. ostra infekcja), to jest to niewątpliwie okoliczność niezależna od pełnomocnika, której wystąpienie nie może obciążać strony. Samo przedstawienie zaświadczenia

lekarskiego stwierdzającego niezdolność do pracy w okresie przypadającym na dzień upływu terminu do dokonania czynności prawnej, nie czyni zadość wymogowi uprawdopodobnienia, że opóźnienie nastąpiło bez winy wnioskodawcy. Skoro na użytek art. 169 § 2 w zw. z art. 168 § 1 k.p.c. przy ocenie winy strony lub jej braku w uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej należy brać pod rozwagę nie tylko okoliczności, które uniemożliwiły dokonanie tej czynności w terminie, lecz także okoliczności świadczące o podjęciu lub niepodjęciu przez stronę działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu, to sama niezdolność do pracy pełnomocnika wnioskodawcy, która nie wyklucza podjęcia stosownych działań, choćby przy pomocy osób trzecich, nie uzasadnia przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej”.

Kierując się wskazanym poglądem, Sąd Apelacyjny podkreślił, że termin 7 dni do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej w postaci złożenia 3 odpisów skargi z załącznikami oraz uiszczenia opłaty upłynął bezskutecznie 9 marca 2018 r. Natomiast profesjonalny pełnomocnik, jak wynika z załączonego zaświadczenia lekarskiego, z powodu ostrego alergicznego zapalenia spojówek od 8 do 13 marca 2018 r. była niezdolna do pracy wzrokowej. W pierwszej kolejności Sąd podkreślił, że stwierdzone u pełnomocnika schorzenie powodowało wyłącznie niezdolność do pracy wzrokowej, a zatem nie wyłączało go z aktywności zawodowej w ogóle. Jednocześnie uzupełnienie braków nie wymagało pracy obciążającej wzrok, ponieważ chodziło o załączenie odpisów już sporządzonej skargi, jak też uiszczenie opłaty. A zatem stwierdzone przez lekarza okulistę ograniczenie zdolności do pracy wzrokowej od 8 marca 2018 r. w żaden sposób nie pozbawiało pełnomocnika możliwości wykonania nałożonego przez Sąd zobowiązania, biorąc pod uwagę zarówno rodzaj schorzenia i wynikające stąd ograniczenie zdolności do pracy, jak i charakter zobowiązania. Również w samej treści wniosku o przywrócenie terminu nie sprecyzowano, z jakiego powodu zapalenie spojówek uniemożliwiło pełnomocnikowi złożenie w terminie dodatkowych odpisów pism wcześniej przygotowanych, czy też uiszczenia opłaty. Na marginesie tych rozważań, Sąd odwoławczy dodał, że ostatecznie braki zostały uzupełnione w dniu 12 marca 2018 r. przez samą stronę odwołującą, co dodatkowo potwierdza brak obiektywnych przeszkód do wykonania przez profesjonalnego

pełnomocnika zobowiązania Sądu w wymaganym terminie 7 dni.

Zażalenie złożyła wnioskodawczyni, zarzuciła Sądowi odwoławczemu naruszenie:

- art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie iż zaistniały przesłanki do odrzucenia skargi kasacyjnej, to jest braki formalne nie zostały uzupełnione w terminie,

- art. 168 § 1 k.p.c. przez niezasadne uznanie, iż nie zachodziły przesłanki do przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, gdyż strona nie uzupełniła braków formalnych bez swojej winy,

- art. 169 § 1 i § 2 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że pełnomocnik skarżącej nie uprawdopodobnił okoliczności uzasadniającej przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej,

- art. 233 § 1 k.p.c. brak wszechstronnego rozważenia i oceny zebranego materiału dowodowego w sprawie, błędne ustalenia dokonane w oparciu o zebrany materiał dowodowy co do okoliczności uprawdopodobniających uchybienie terminowi uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej.

Kierując się zgłoszonymi zarzutami, skarżąca domagała się zmiany postanowienia i przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji. Wniosła też o uchylenie postanowienia w części odnoszącej się do odrzucenia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie prowadzi do wzruszenia zaskarżonego postanowienia.

Skarżąca polemizuje z argumentacją Sądu Apelacyjnego. Rozstrzygnięcie zależy od oceny relacji zachodzącej między stanem zdrowia pełnomocnika wnioskodawczyni a rodzajem obowiązku procesowego, który został wykonany po terminie. Według pełnomocnika skarżącej zapalenie spojówek uniemożliwiało do dnia 13 marca 2018 r. odnalezienie w komputerze folderu ze skargą kasacyjną, jej wydrukowanie i sporządzenie pisma przewodniego do Sądu. W odpowiedzi na to twierdzenie, trudno nie podnieść kilku okoliczności. Po pierwsze, Sąd odwoławczy nie zobowiązywał strony do sporządzenia pisma przewodniego, zatem argument ten nie ma wpływu na ocenę winy w uchybieniu terminu. Po drugie, o tym, że przy

dołożeniu odpowiednich starań wykonanie obowiązku było możliwe świadczy uzupełnienie braków przez samą stronę w dniu 12 marca 2018 r. Po trzecie, pełnomocnik ubezpieczonej nie uprawdopodobniła, że zapalenie spojówek realnie uniemożliwiało podjęcie czynności o technicznym charakterze, to jest wydrukowanie trzech egzemplarzy skargi kasacyjnej i opłacenia 30 zł. W tych warunkach niewiarygodne jest twierdzenie, że strona (jej pełnomocnik) nie dokonała czynności procesowej w terminie bez swojej winy (w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c.).

Kierując się przedstawionymi racjami, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.